

Vaasan Sotaveteraanimuseossa on kesän ajan esillä Kansallisarkiston tuottama Pro Finlandia III: Suomen tie itsenäisyyteen, näkökulmana Pohjoismaat -näyttely. Sen avasi pääjohtaja Jussi Nuorteva. KUVA LAURA KROHN

”Hämmästyttävän kansainvälinen”

Vaasan Sotaveteraanimuseossa avautui näyttely, joka kertoo, kuinka tärkeä skandinavismi oli Suomessa 1800-luvulla.

Vaasa
Laura Krohn

Skandinaaviset suhteet ovat jo vuosisatoja olleet tärkeitä Suomelle, ja skandinavismilla oli merkitys Suomen itsenäistymisessäkin. Näin sanoo Kansallisarkiston pääjohtaja **Jussi Nuorteva**, joka on yksi *Pro Finlandia III: Suomen tie itsenäisyyteen: näkökulmana Pohjoismaat kirjoittajista*.

Aiheeseen liittyy myös näyttely, joka on juuri avautunut Vaasan sotaveteraanimuseossa.

Kansallisarkisto teki Suomi 100 -vuoden kunniaksi neljä Pro Finlandia kirjaa ja näyttelyä. Kaikkien nimi on *Suomen tie itsenäisyyteen*, mutta näkökulma vaihtelee.

Ensimmäisessä osassa se on Ranska-Italia, toisessa osassa Saksa, Iso-Britannia, Itävalta ja Unkari, kolmannessa Pohjoismaat ja äskettäin ilmestyneessä neljännessä osassa Venäjä, Baltian maat ja Puola.

Kirjoja on myynnissä Sotaveteraanimuseon näyttelyssä. Esimerkiksi Pohjoismaita käsittelevä teos on 500-sivuinen ja siinä puhutaan niin kaupankäynnistä kuin kulttuuristakin.

Nuorteva korostaa Suomen kansainvälisyyttä.

– Yleensä on ajateltu, että Suomi oli agraariyhteiskunta täällä omassa rauhassaan, mutta päin vastoin. Suomi oli hämmästyttävän kansainvälinen 1800-luvulla, huomauttaa Nuorteva.

Suomi liitettiin Venäjään vuonna 1809. Pohjoismainen ulottuvuus oli silti tärkeä.

– Pohjoismaissa oli ollut vuosisatoja taistelua toisiaan vastaan, mutta kaikki muuttui 1820-luvulla. Silloin alkoi nousta skandinavismi, joka on yksi maailmanhistorian ihmeistä, Nuorteva sanoo.

– Aika nopeasti ymmärrettiin, että Pohjoismaiden turva on keskinäisessä ymmärryksessä, Nuorteva sanoo.

Suomelle oli luontevaa olla osa Skandinaviaa Venäjän vallan alakin.

– Suomella oli pitkä yhteinen historia Ruotsin kanssa, ruotsi oli hallinnon kieli, lait olivat ruotsalaisia ja kulttuuriset suhteet tiiviit.

– Itsenäistyessä Suomi alkoi profiloitua Pohjoismaisen kulttuurin piiriin, eli skandinavismi auttoi Suomen itsenäistymisessä, Nuorteva toteaa.

Pohjoismailla oli paljon teollista ja kulttuurista yhteistyötä.

– Tanskan kuningatar **Margareeta** ihmetteli kirjaan tutustuttuaan, että oliko Suomesta tosiaan lähtenyt 1800-luvulla tuhat meijerityttöä Tanskaan opiskelemaan. Kyllä näin oli. Tanskassa oli keksitty uusi kylmätekniikka, Nuorteva sanoo.

– Aina ei ymmärretä, kuinka paljon Pohjoismaat merkitsivät Suomelle niin teollisen kuin kulttuurin kannalta.

Kirja luovutettiin Pohjoismaiden hallitsijoille, kun he olivat viime kesänä käymässä Suomessa.

Nuorteva näkee, että pohjoismainen yhteistyö on kokenut renessanssin.

– 1990-luvulla, kun liitettiin

FAKTA

Sotaveteraanimuseo on kesäisin auki

• Vaasan Sotaveteraanimuseo on saanut Kansallisarkiston tuottaman Pro Finlandia III -näyttelyn erikoisnäyttelykseen kesän 2018 ajaksi.

• Vaasan Sotaveteraanimuseo sijaitsee osoitteessa Kirkkopuistikko 22 A, Ritzin vieressä.

• Museo on avoinna kesäkuukausina tiistaista perjantaihin kello 10-12 ja 13-16 ja lauantaisin kello 10-14. Museossa on esillä myös pysyvä perusnäyttely ja jääkäriilikettä käsittelevä näyttely.

• Museoon on vapaa pääsy

EU:hun, painotettiin Eurooppaa, mutta olemme keskenämme aika erilaisia. Yhteistyö pohjoismaisella tasolla on helpompaa.

Kansallisarkiston Pro Finlandia -näyttelyt ovat kiertäneet eri puolilla Suomea ja myös ulkomailla, kuten Saksassa, Italiassa ja Ruotsissa.

Vaasaan haluttiin juuri pohjoismaista näkökulmaa käsittelevä näyttely.

– Näyttely sopii meille hyvin siksi, että se kiinnostaa varmasti pohjoismaisia turisteja. Viime kesänä museossa alkoi käydä ruotsalaisia ja norjalaisia turisteja, sanoo **Ilkka Virtanen** Pohjanmaan Maanpuolustuskillasta, joka vastaa museon ylläpidosta.

Mikko Joensuu. KUVA: SUVI-TUULI KANKAANPÄÄ

Mikko Joensuu ehdolla pohjoismaisen musiikkipalkinnon saajaksi

• Alajärveläislähtöinen muusikko **Mikko Joensuu** on Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2018 musiikkipalkinnon saajaksi.

Joensuu on ehdolla Amen-levytrilogiansa johdosta.

Neuvoston mukaan Joensuun kymmenen vuoden ajan valmistelema levysarja on todellinen magnum opus ja valtava persoonallinen teoskokonaisuus.

Palkintoraadin mukaan trilogia rakentaa musiikillisesti rikkaana ja moninaisena jatkumo-

na tarinaa uskosta ja elämästä, uskon riippuvuudesta siitä luopumiseen, vapautumiseen ja henkiseen eheytymiseen.

Palkinnosta kilpailee 13 teosta. Suomesta mukana on myös säveltäjä **Outi Tarkiainen**.

Palkinnonsaaja julkistetaan 30. lokakuuta Osloon Oopperatalossa. Palkinto on suuruudeltaan 350 000 Tanskan kruunua (noin 47 000 euroa). Joka toinen vuosi jaettavalla palkinnolla palkitaan korkeatasoisia luovaa ja esittävästä säveltaidetta.

Sikafarmari palkitaan Berliinissä dokumentistaan

• Joulukuussa Ilkka ja Pohjalainen kertoivat burn outin kokeesta entisestä kurikkalaisesta sikafarmarista **Hannu Koivistosta**, joka tapasi elämänsä rakkauden Turkissa maatalouslomittajien palaverissa. Hän kuvasi uuden puolisonsa kanssa dokumentin, joka palkitaan torstaina Berliinissä CIVIS-dokumenttifestivaaleilla.

Koivisto tapasi tulevan puolisonsa, Slovenian television koulutusohjelmien päällikön ja dokumentintekijän **Barbara Zrimšekin** Turkin Izmirissä pidetyssä maatalouslomittajien palaverissa. Hän rakastui ja muutti rakkaansa perässä Sloveniaan.

Yhdessä Zrimšekin kanssa Koivisto kuvasi Slovenian te-

levision tuottaman dokumentin *Fragments Stories of Immigrants - Social Cooperative for Immigrants*. Seitsemänminuuttinen filmi kertoo tarinan, joka sijoittuu Etelä-Italian Caminin kylään.

Kuihtumaisillaan olleeseen kylään muutti lyhyessä ajassa 130 eri puolilta maailmaa tulleita pakolaista, jotka kunnostivat itselleen asuntoja, koulun ja päiväkodin.

Dokumentti kuvattiin kahtena päivänä helmikuussa 2017.

– Filmii kertoo onnellisen tarinan, jossa ihmiset elävät tasapainoista arkea uudessa kotimaassaan. Uudet asukkaat ovat synnyttäneet kylään jo 30 lasta, Koivisto kirjoittaa lähettämässään tiedotteessa.

Vaasa Picnic siirtyy kirjaston puistoon

Vaasa

• Vaasan kaupungin kulttuuri- ja kirjastopalvelut järjestävät tänä vuonna Vaasa Picnic goes Library -kesätapahtumat pääkirjaston puistossa torstaisin 28.6.-2.8. kello 10-12.

Ilmainen Vaasa Picnic -tapahtumien sarja järjestetään nyt jo seitsemättä kertaa ja tuttuun tapaan tarjolla on monenlaisia esityksiä. Kesäartistit esiintyvät jälleen, mutta myös muilla on mahdollisuus esiintyä. Kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä

Pia Gerbauletiin, puh. 040 734 3676 tai pia.gerbaulet@vaasa.fi tai Leena Nyqvistiin, puh 0400 668 197, leena.nyqvist@vaasa.fi.

Uutuutena tapahtumissa voi kuulla myös satuja. Jokaisella kerralla kerrotaan sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen satu. Kertojina toimivat kirjaston työntekijät.

Vaasa Picnic goes Library -tapahtumat pidetään pääkirjaston puistoalueella, mutta huonon sään sattuessa siirrytään kirjaston Draama-saliin.